

Translokationstale 2016

Kære studenter.

At stå her og se ud over jer er både opløftende, rørende og en lille smule forstemmende. Det opløftende er naturligvis, at I ser så dejlige ud. Jeres øjne lyser. Jeres glæde ved at have nået målet står malet i ansigterne. Rørende er det, fordi der hos de fleste af jer også lurder en lille snert af uro i øjenkrogen. Tiden er pludselig inde til overvejelser over, hvad det skolefrie liv har at byde på? Helt alene skal I sætte rammerne for jeres fortsatte udvikling. Og det ved I hver for sig bliver både dejligt og udfordrende.

Men samtidig er det også lidt forstemmende. For konsekvensen af dette arrangement er jo afsked. Vi skal tage afsked med jer som er generation 2013-16. Og I skal tage afsked med hinanden. Tænk så mange minder I tager med jer, når I går.

"Og minderne ja minderne som er ridset i dit hjerte – Din tid og min tid tilsammen så blir den vor" En linje fra Rysensteenervalsen, der især i disse dage har fået en helt ny betydning for jer.

I dag er jeres tid på Rysensteen endegyldigt blevet til minder. Jeres rygsæk er pakket med faglighed og dannelse. I har taget det med jer I kunne – og Rysensteen har givet jer det med på rejsen ud i livet, som Rysensteen kunne.

Sammen har I – årgang 2013-16 - nu sluttet ringen om jeres tid på Rysensteen. I har skabt Rysensteen. Rysensteen har skabt jer. Og sammen har vi forhåbentlig skabt rammer for fremtiden.

Denne tale skal handle om fællesskaber. Både de små og de store fællesskaber. En del af min inspiration er hentet i Chris Mihn Dokys nye bog NÆRVÆR. Mange af jer studenter har haft fornøjelsen af at lytte til Chris ved et af de foredrag, som han har beriget vores skole med. Måske husker I pointerne.

I bogen beskriver han, hvad der for ham skaber musik, der bevæger. Gennem sin lange karriere har han oplevet, at skabelse af store musikalske oplevelser foregår der, hvor man først og fremmest spiller SAMMEN. Lader sig strømme igennem af andres input, og selv byder ind med sine, ud fra hvad man mærker fra de andre.

Det samtidige beskriver han som det horisontale i modsætning til det vertikale, der hvor man spiller SAMMEN, ikke kun lader sig binde af regler og retningslinjer, men selv skaber musikken – forskellig fra gang til gang. Med vægt på pauser, fraseringer og betoning.

Præcis sådan tror jeg det er med alle fællesskaber. Det handler om at være i fællesskabet sammen og ikke alene - samtidigt. At være tilstede.

Inden jeg spinder en ende over, hvad jeg mener, vi kan lære af det, vil jeg tage fat på **hvad vi på Rysensteen husker om jer som årgang?**

I har helt overordnet været de mest forskellige elever samlet i én årgang vi længe har haft her på Rysensteen. Både som klasser og som personer. Mangfoldighed er et kendetegn for jer. I

har på MEGET forskellig vis taget imod de faglige udfordringer. Og I har på meget forskellig vis benyttet jer af alle de talenttilbud og skolekulturelle projekter, der har været i jeres tre år på Rysensteen. Slet ikke sagt som en kritik – men som en erkendelse af, at også på Rysensteen har vi mærket, at individualiseringsbølger i ungdomskulturen – "What's in it for me" - også strømmede ind over os. Både lærere og ledelse mærkede, da I gik i 1.g, at stemningen mellem vores elever var ved at forandre sig.

Vi var selvfølgelig også pressede af at være blevet rigtig mange.

Det skal understreges, at det ikke var jeres årgang primært. Men vi var enige om, at noget skulle gøres for at værne om det fællesskab, som Rysensteen er og fortsat skal være kendetegnet ved. Også selvom verden forandrer sig, og udfordringerne er store.

Der var sådan NORA blev til!

En forkortelse af begreberne Nysgerrighed, Ordentlighed, Rummelighed og Ansvarlighed.

I tog faktisk pænt imod hende NORA. Den største modstand jeg husker I som årgang kom med, var: "*Øh – er det ikke bare noget vi alle sammen har lært derhjemme!!!*" Det siger en del om jer – godt opdraget – det er I altså! Men Nora blev gennem jeres seneste to år fast ingrediens. I begyndte faktisk at kritisere hinanden hvis noget ikke var særligt "nora-agtigt"! Det er muligt, jeg er naiv, men jeg tror, det fik en betydning for vores omgangsform på Rysensteen.

Netop fordi I som årgang er så forskellige, så har I på så mange forskellige måder sat jeres præg på skolekulturen på Rysensteen.

Nogle af jer medvirkede fx til at renovere kælderen.

Nogle har arbejdet intenst i festudvalget og medvirket til at få styrket rammerne om festerne – et fællesskab, som **er** svært, når man er SÅ mange på så ringe plads.

Nogle skabte rammerne for det, der går for den flotteste gallafest ever på Rysensteen

Nogle af jer har – endda flere gange – medvirket til Rysensteens formidable musical. År for år er produktet blevet mere og mere imponerende. De af jer, der instruerede, performede, musicerede, dansede eller lavede kulisser skabte simpelthen kunst. Jeg er sikker på nogle af disse kompetencer, der her blev vist, kommer flere til gavn i fremtiden. Dyrk det!!

Nogle har bakket flot op om elevrådets arbejde

Andre har lavet Mamse, Sig det med Blomster, Spil op, fredagsøl eller Julekoncert.

Gennem jeres skoletid er talentprogrammet på Rysensteen blevet stærkt udvidet. Og mange af jer har også boltret jer gennem:

- Haag-udveksling i 1.g
- Dortmundudveksling i 2.g
- MEP og MUN som mange af jer har deltaget i gennem alle tre år. Nogle af jer sluttede jeres deltagelse med at planlægge og gennemføre RYSMUN for alle vore 2. G-elever i slutningen af april. I er suverænt dygtige til det!

- Andre har deltaget i Drughuntertesten på Lundbeck, i Historiekonkurrence, i Georg Mohrs matematikkonkurrence eller i Sprogkonkurrencer – og her vandt nogle af jer endda en tur til Kina ;-)

Set oppefra har I som generation både understøttet skolens kultur og nydt godt af de mange tilbud, der har været – men set individuelt er det meget forskelligt, hvad I har medvirket til. I har hver for sig skabt jer forskellige fællesskaber – både i klasserne og på tværs af klasserne – alt efter interesser.

Men én ting har I alle været en del af – Rysensteens Global citizenship Programme. Som en del af jeres studentereksamen har I fået værktøjer og oplevelser med i rygsækken til forhåbentlig bedre at gribe og begribe den globale verden, vi alle er en del af – med alle de risici, det rummer.

Global citizenship programmet har til formål at skærpe jeres verdensborgerskab. Vel at mærke gennem jeres medborgerskab. Gennem faglige og tværfaglige projekter og ikke mindst gennem kulturmøder både i Danmark og ude i verden, har vi med GCP forsøgt at give jer en øget forståelse for jeres egen kultur og det fællesskab, I er en del af i velfærdsstaten Danmark. Samtidig har vi gennem programmet forsøgt at skærpe jeres blik for, at det faktisk er muligt at gøre en forskel. At gøre verden til et bedre sted at være gennem en styrkelse af det globale fællesskab.

D. 22. maj i år var der i dagbladet Politiken en artikel med titlen ”Mangler Danmark Verdensborgere?” Anledningen var resultatet af en BBC-undersøgelse i 18 lande verden over, hvor man havde bedt folk om at svare på, om de følte sig mere som verdensborgere end som borgere i eget land. I Danmark svarede kun 19 procent ja. Til sammenligning svarede 71 % ja i Kina, i Spanien 59%, i Canada 54 %, og i Storbritannien 48 %. Danskerne havde således blandt de adspurgte den laveste procentgrad af respondenter, der følte sig mere som verdensborgere end som medborgere.

Politiken bad en række samfundsdebattører, om at kommentere resultatet. Historikeren Michael Böss mener, at nationalitetsfølelsen og dermed borgerskabet er det sociale lim, der kitter et samfund sammen. Derfor mente han faktisk, det var et problem, at der var hele 19 % af danskerne, der følte sig mere som verdensborgere end som borgere. Filosofen Peter Kemp opfatter det ikke sådan, at det er et enten eller, men at betegnelserne er afhængige af hinanden. De nationale enheder fletter sig ind i hinanden og mødes i et større mellemfolkeligt verdensfællesskab.

Når jeg fremhæver disse to forskeres udtalelser, skyldes det, at det netop er disse to perspektiver, der er grundlaget for Rysensteens GCP-program. Såvel Michael Böss som Peter Kemp har begge været markante inspirationskilder til vores GCP. I realiteten mener vi ikke, at I er blevet verdensborgere gennem programmet. Men forhåbentlig er kimen lagt i jer til at forstå kompleksiteten i et verdensborgerskab – et verdensfællesskab. Og motivationen til at bygge videre på den kim.

Og det er der brug for!!! Tag blot et lille udsnit af de skelsættende hændelser, der er forgået i verden gennem jeres gymnasietid:

Vi så terrorens rædsler mange gange:

- Her i Danmark oplevede vi for første gang en reel nedskydning af folk, der deltog i et arrangement om ytringsfrihed og efterfølgende et religiøst betinget angreb på den jødiske menighed i Krystalgade
- Senest i Orlando, hvor mere end 50 mennesker blev skudt kynisk ned på en bar for homoseksuelle
- i Paris, hvor mange unge mennesker mistede livet en fredag aften på et kendt musiksted i byen
- angrebet i Brüssels lufthavn og senere i metroen, hvor 32 helt uskyldige mennesker mistede livet

Ud over terror har vi det seneste år set en stadig stigende flygtningestrøm. Mennesker, der flygter primært på grund af borgerkrig eller IS's hærgen i den mellemøstlige verden.

Samtidig har vi set, hvordan klimaudfordringerne igen og igen skaber store overlevelsesproblemer for mange folkeslag – senest nu hvor næsten halvdelen af den indiske befolkning er truet af tørke – på tredje år.

Allersenest har vi i England set eksempler på en øget forråelse i form af drab og overfald. Angreb som rammer den frie tanke og dermed grundlæggende er et angreb på vores vestlige demokratiske grundopfattelse.

Hvad gør vi så ved det?

Vi viser vores sympati ved at samles, ved at tænde lys og lægge blomster for at mindes uskyldigt dræbte.

Men - reagerer vi lige stærkt ved alle de angreb eller katastrofer, vi hører om. Eller er det nemmere at sympatisere med dem, der bor tættest på os – dem, der ligner os mest. Det er faktisk Tor Nørtranders påstand. I bogen "Mærk verden" beskriver han, hvordan vi rent genetisk er indkodet til at mærke smerte, når dem vi ligner udsættes for smerte – og omvendt: hvordan vi IKKE mærker smerten, hvis ulykken sker for andre end dem vi ligner. Vores empati er altså prædestineret.

Med dette in mente er det netop vigtigt, at skabe kulturmøder, så vi alle får udbygget vores evne til empati – også for de mennesker, som måske ikke ligner os selv. Det hjælper at have været sammen. Så forstår man bedre, at også dem, der ikke ligner en selv, er mennesker af kød og blod med følelser som en selv. Også dem, man egentlig er grundlæggende uenige med og som har en meget forskellig kultur fra den, man kender.

Og det er netop det, I har gjort. I efteråret 2015 rejste alle I – som afslutning på GCP-forløbet - på studietur til det land, som I har arbejdet med siden 1.g – og som mange af jer har haft besøg fra også. For nogle var turen mere fremmedartet end for andre. Men at blive lukket ind i andre menneskers hjem i en anden kultur var for alle en udfordring, der ikke kan undgå at rykke ved forståelsen af sig selv.

Ud over jeres homestay, der skabte fællesskaber med nye venner, styrkede jeres studieture også klassefællesskabet. Oplevelserne bandt jer sammen, og jeg tror, at I i hver eneste klasse har delt oplevelser på jeres rejse, som ikke udviskes foreløbigt:

Her lidt input til at føre jer ned ad memory lane:

For 3a i New York var det en ganske særlig oplevelse at være på besøg hjemme i stuen hos pianisten Marjorie Elliot der hver eneste uge året rundt inviterer til gratis koncert i sit hjem i Harlem. Jeg tænker også I husker, at Marjorie efter at have spillet for jer spurgte, om der var nogen, der ville give et nummer. Så kom Karen til klaveret. Og det gør hun for øvrigt også i dag ;-) Den eftermiddagskoncert var, som jeg har forstået, en af turens mange musikalske stjernestunder.

For 3.b i Madrid vil jeg også fremhæve en kreativ oplevelse:

El microteatro por dinero: et teaterkoncept med 15 minutters forestillinger på en lille intim scene med max 20 publikummer til kun 4 euro. (så alle kan have råd til at gå i teatret til trods for krisen) Spektakulært! Og selvfølgelig det at bo hos en familie og bruge sit spanske sprog og erfare: det virker faktisk!

For 3.c i Cairo var det uforglemmeligt at gå rundt mellem pyramiderne, ligesom besøget på Tahrir var betydningsfuldt, især omgivet af den helt vanvittige trafik, der er i Cairos gader. Men også jeres Nilcruise fra Aswan til Luxor sidder i sjælen. At sejle langsomt gennem en helt igennem fremmed kultur kan ikke undgå at rykke ved selvforståelsen af den kølige nordiske livsform.

For 3.d i Hangzhou og Shanghai ,som har stået på toppen af Bank of Chinas skyskraber på "The Bund" og betragtet Shanghais skyline – så vestligt – og alligevel så helt igennem kinesisk! Den smukke Sejltur på Xihu i Hangzhou med udsigt til pagoder og folk der dagen lang dyrker Taichi.

Besøget på Fudan Universitet i Shanghai og kørsel i 3d-interaktive forlystelser på Hangzhous Teknologiske museum for bæredygtighed

Og så kunne I få prøvet jeres kinesiske sprog af under homestay – hvor mange familier slet ikke taler engelsk

For 3.e blev turen til Toronto Canada anderledes end tænkt. Vi mistede muligheden for homestay, men ved jeres læreres kæmpe arbejdsindsats blev der alligevel skabt et program med utallige spændende kultur møder. Et af dem var besøget hos Poul Schilling og hele hans indianerfamilie, hvor I var på "silent walk" og fandt jeres "inner child!"

3.s rejste helt til Argentina – og blev der modtaget som konger og dronninger i Bahia Blanca, hvor I blandt meget andet var til Tangoworkshop i Milonga. Også Buenos Aires gjorde et stærkt indtryk!

For 3u i Skt. Petersborg var homestayet særdeles berigende i sin anderledeshed – og synet af blodkirken og vinterpaladset var fantastisk. Men en anden og stor oplevelse var mødet med russiske danskstuderende på St. Petersborgs statsuniversitet, som I interviewede om

begrebet national identitet. I var meget imponerende over, hvor godt dansk de russiske studerende talte efter kun få års studier.

3.w – I var i Singapore hvor udsigten ud over Marinaen var overvældende – men en hel anden og ligeledes stor oplevelse var jeres møde med en Thailandsk gæstearbejder. Det nære møde skabte forståelse for, hvordan man i Singapore kan være uhyre taknemmelig for det, I opfattede som meget lidt.

For 3x, der rejste til det smukke Island, fremhæves den 1,5 km lange vandretur under jorden gennem en lavatunnel ved Raufarholshellir. Men jeg ved også, at jeres møde med direktøren for gen-banken var både inspirerende og overraskende.

For 3y, der var i Indien og besøgte såvel Pune som Mumbai, var det utvivlsomt Ganesha-festen, der var den helt store oplevelse. I landede midt i et bombardement af farver og dufte, I deltog i dansene omkring og tilbedelsen af elefantguden og var med, da Ganesha til sidst blev overgivet til havet. Men også den umådelige gæstfrihed I oplevede i Pune, mangfoldigheden i den indiske kultur, de store sociale skel har sat sig dybe spor hos jer. Jeg ved også, der er opstået varige venskaber.

Og så de 2 sidste erindringer – her fra 3.z's studietur til Tyrkiet, hvor I både var i Istanbul og i Alanya – begge oplevelser fra havet:

Den første er jeres Sejlur på Bosporus, med stærk te og mødet med kontrasterne. I lagde fra kaj i konservative Üsküdar på asiensiden, med lyden af minareter, der kalder til bøn, iagttog de moderne skyskrabere på europasiden, nyt og gammelt mødes, labyrintisk by, store villaer op langs Bosporos, tæt by inde bagved, 20 millioner skæbner, vandet var turkis.

Den anden Sejlur på Middelhavet ved Alanya, i sol, med varmt klart vand, en havskildpadde der svømmer dovent forbi, sørøverlandskab, borgen og stenene, og efterfølgende udspring fra høje klipper

Alle 11 klasser har således haft meget store oplevelser på jeres ture ud i verden. Gennem de første to år af jeres gymnasietid havde I forberedt mødet. Undervejs optog I film, og efterfølgende har I produceret de mest utrolige dokumentarfilm, som blev vist på årets GCP-dag for dem, der nu træder i jeres fodspor fra de kommende klasser.

Tilbage i 2.g deltog I – som en del af GCP - alle i RYSMUN. Med deltagelse af delegationer fra flere af vores partnerskoler blev det hele gennemført på engelsk. To dages konference med gennemført dresscode og anvendelse af alle de regler for afvikling, der nu engang gælder i FN.

Åbningstalen for jeres årgang blev holdt af Mogens Lykketoft, som netop var på vej til sit nye job i New York som præsident for FN's generalforsamling. Her fortalte han jer, at det vigtigste, der ventede, var at opnå tilslutning fra hele generalforsamlingen til de nye FN- mål 2030, der var under udarbejdning.

Som I ved, lykkedes det! Hele verden er samlet om 17 mål, som drejer sig om bedre forhold for alle verdens borgere indenfor bl.a. uddannelse, klimaløsninger, kvindefrihed og udryddelse af sult. Grundlæggende forbedringer for de ringest stillede i verden, mål, der skal gøre vores verden til et bedre sted at være.

Det er dette vi skal holde os for øje. Vi skal dybt i hjertet tro på, at **Det nytter noget**

Som Martin Lidegaard udtrykte det ved åbningen af dette års RYSMUN –

HOPE NOT FEAR

Rysensteens GCP er blevet en vigtig del af jeres almindannelse.

I trappetårnene i Tietgensgade har I de seneste 2 år dagligt passeret 22 plancher af udvalgte danskere, der gennem de sidste ca. 500 år har haft stor betydning for vores nationale identitet. Der kunne have hængt andre, men alle der hænger der, har haft en betydning for, hvad vi er rundet af her i Danmark. Med citater fra Grundtvig, Søren Kierkegaard, H.C. Andersen, Karen Blixen og mange flere, er I dagligt blevet holdt fast på nogle af de kerneværdier, vi som danskere bygger ovenpå. Det nationale fællesskab, vi er en del af. Eller bliver en del af, hvis man kommer hertil fra andre dele af verden for at stifte hjem.

Fællesskaber starter i det nære. Strækker sig fra "venskabet" og kammeratskabet over lokale fællesskaber på arbejdspladser, i sportsklubber eller andre interesseorganisationer – over det nationale fællesskab "medborgerskabet" og videre til det globale fællesskab "Verdensborgerskabet".

Det er i troen på fællesskabet vores fremtids håb skal sættes. Det nytter noget. Vi skal ikke lade os skræmme af de mange rædselsscener, der formidles til os gennem medierne. Vi skal fortsætte med at leve vores liv. Og huske, at der er forskning der peger på, at sikkerheden i verden faktisk ER forøget. Lad os leve med Erica Jongs ord i baghovedet:

"Hvis du ikke risikerer noget, risikerer du endnu mere"

Eller sagt med Benny Andersens ord, som I så mange gange har passeret på trappen i Tietgensgade – over indgangen til studievejledningen:

"Som dansker bør man af og til rive sig løs fra det jævne og opsøge bjerge, træne sig i udsyn og svimmelhed"

Lige om lidt forlader I et fællesskab. Fællesskabet som rysensteenerne. I har de sidste tre år været i dette fællesskab samtidigt. Men I har ikke alle været SAMMEN. Sådan må det naturligt være, når man er mange. Kunsten bliver nu at holde på fællesskabet – på venskaberne – på nærværet.

Rejs jer lige op! Læg det I har i hænderne på stolen, og tag hinanden i hænderne. MÆRK nærværet. Mærk den anden. I er her ikke bare samtidig i dag. I er her SAMMEN.

"Din tid og min tid tilsammen så blir den vor". Vi tager Rysensteenervalsen på ordet. Og med jeres årgang som udgangspunkt danner vi nu Rysensteens alumneforening - og samler alle rysensteenere i et stort fællesskab. Som vi er sammen i.

Rejs nu ud – og sørg for – måske inspireret af Chris Minh Doky – at stille jer ud i floden (billedligt talt) og lade jer strømme igennem af de andre med nærvær. Og skab derved fællesskaber. Vertikale fællesskaber om jeg så må sige. Vær tilstede. Lad jer inspirere. Og brug det I lærer til at gøre verden til et (*lidt*) bedre sted at være.

Hermed dimitterer jeg jer som studenter årgang 2016 fra Rysensteen Gymnasium. Hjertelig tillykke.